

Mynämäen kunta
Tarkastuslautakunta

Arviointikertomus 2019

Mynämäen kunnanvaltuustolle

1. Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan jäsenet ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä kertomusvuonna:

jäsenet	varajäsenet
Lehtonen Esko, pj	Tähtinen Taina
Keskitalo Miia, vpj	Lassila Hanne
Ahokas Outi	Lainio Sirpa
Hurme Mika	Ylis-Junttila Markus
Kankare Risto	Eeva Tapani
Nikkilä Sami	Vuorio Ari
Rautiola Leena	Hietalahti Vesa

Lautakunnan varapuheenjohtajana toimi 12.6.2017 alkaen Anna-Liisa Hyrsky-Heikkilä. Kunnanvaltuusto valitsi 3.6.2019 § 34 Hyrsky-Heikkilän kunnanhallituksen jäseneksi ja hänen tilalleen tarkastuslautakunnan varapuheenjohtajaksi Miia Keskitalon.

Tarkastuslautakunta vastaa kuntalain 121 ja 125 §:n sekä hallintosäännön 67 §:n nojalla kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä tarkastusta koskevien asioiden valmistelusta.

Lautakunnan tehtävänä on erityisesti arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi lautakunnan tulee arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Sidonnaisuusilmoitukset tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo sidonnaisuusilmoitusten ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista sekä saattaa ne valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta on osa johtamisjärjestelmää ja toimii osaltaan toiminnan kehittäjänä. Tarkastuslautakunta toimii itsenäisesti ja riippumattomasti.

Kunnan tilintarkastajana toimii tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy. Vastuullinen tilintarkastaja on HT, JHT Kirsi Ehrlund ja avustava tilintarkastaja Kaisa Huhtala.

Tarkastuslautakunta kokoontui tarkastusvuoden aikana kuusi kertaa. Vuoden 2019 tilintarkastuksen ja arviointityön painopistealue oli koko kunta/kunnanhallitus/johtaminen ja hallinto.

Tarkastuslautakunta on tehnyt tutustumiskäynnit terveystieteiden työmaalle 10.12.2019 ja Vaahteramäen päiväkodin saneraustyömaalle 3.3.2020.

Lautakunta on seurannut kunnan toimintaa kokousmateriaalien avulla ja haastatellut seuraavia viran- ja toimenhaltijoita sekä luottamushenkilöitä:

- kunnanjohtaja Seija Österberg
- kasvatus- ja sivistyslautakunnan puheenjohtaja Hanna Silvaani
- tekninen johtaja Vesa-Matti Eura
- teknisen lautakunnan puheenjohtaja Miika Randell.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan yhteiseen tarkastuslautakuntien seminaariin 20.9.2019 osallistuivat puheenjohtaja Esko Lehtonen, varapuheenjohtaja Miia Keskitalo ja jäsen Leena Rautiola. Seminaarin pääteemoina olivat:

- talousarviotavoitteet sekä vaikuttavuuden mittaaminen ja arviointi
- sote-uudistuksen pitkä historia ja tulevaisuus
- tietoturva osana riskienhallintaa – miten käytännössä ehkäistä tietomurtoja?

2. Yleistä

2.1 Hallinto

Toimintakertomuksessa on arvioitu vuoden 2019 toimintaa kuntastrategian painopistealueiden mukaan. Toimintakertomus sisältää myös selonteot sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä sekä kuntakonsernin toiminnasta ja taloudesta.

2.2 Kunnan talouden kehitys

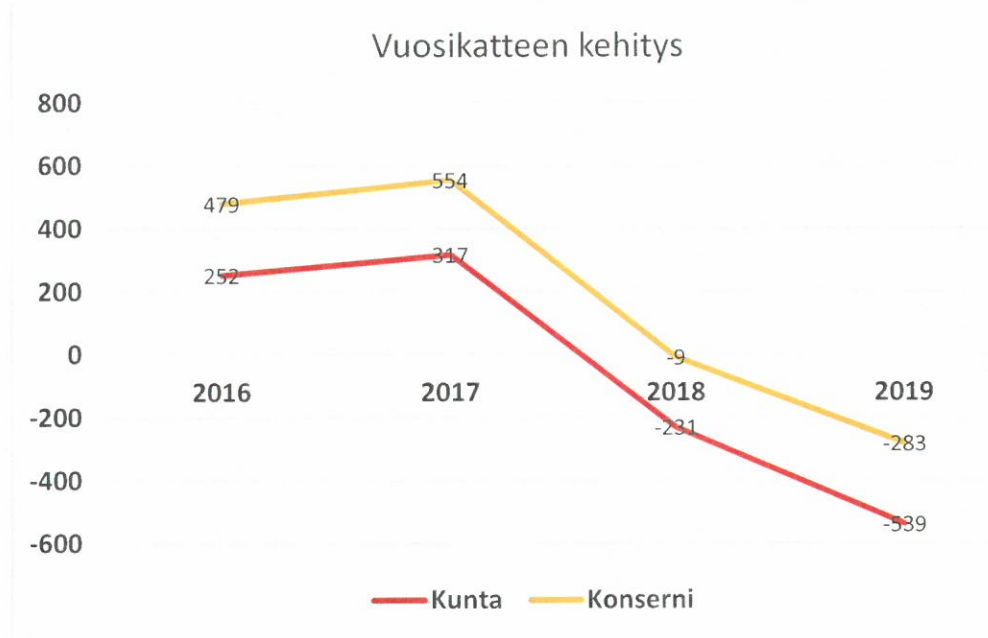
Talousarvion hyväksymisen yhteydessä on kirjattu talouden tasapainottamisen toimenpiteitä:

1. Selvitetään tukipalveluiden ulkoistaminen.
Toteuma: Tukipalveluiden ulkoistamista ei vuoden 2019 aikana vielä selvitetty ja asia siirtyy osaksi kunnanhallituksen käynnistämän talouden tasapainottamisohjelman valmistelua.
2. Tehostetaan toimitilojen käyttöastetta (mm. MKTO, harrastetilat, koulut) ja luovutaan kunnan omiin toimintoihin tarpeettomiksi käyneistä toimitiloista ja kiinteistöistä (mm. Ihalaisten koulu).
Toteuma: MTKO toimii edelleen Ptky Akselin toimintojen väis-
tötilana ja Vaahteramäen päiväkodille suunnitellaan uutta tilaa ns. kutomosiipeen. Kunnanviraston on tarkoitus muuttaa MKTO:n tiloihin sen jälkeen, kun uusi terveyskeskus on valmistunut. Huolin koulu on toiminut kouluna koulun sisällä Laurin koulun rakennuksessa. Elokuussa valtuusto päätti, ettei Huolin koulua saneerata. Talouden tasapainottamisohjelmaa valmisteltaessa myös kaikkien toimitilojen käyttöaste ja tarpeellisuus selvitetään.
3. Omaisuudenhallintaa tehostetaan ja käytetään energiatehokkaita ratkaisuja käyttökustannusten vähentämiseksi.
Toteuma: Omaisuudenhallinnan taustaselvitystä on jatkettu v. 2019 aikana inventoimalla katuvalot sekä liikennemerkkit. Inventoinnin perusteella katuvaloverkon korvausinvestoinneilla voidaan saavuttaa huomattava energiasäästö. Uudisrakennuskohteissa on tavoiteltu matalaenergiaratkaisuja. Terveyskeskuksen suunnittelussa on huomioitu aurinkoenergiajärjestelmän asentaminen. Hankkeen tekniset ratkaisut ja rakenteet on valittu energiasäästön näkökulmasta. Purkukohteissa on pyritty tehokkaaseen materiaalien kierrätykseen.

Kunnan vuoden 2017 tunnuslukuihin vaikuttaa vesilaitoksen yhtiöittäminen, mutta konsernista yhtiöittämiseen liittyvät kirjaukset on eliminoitu.

Tunnusluvut kunta	2016	2017	2018	2019
vuosikate €/as	252	317	-231	-539
lainat €/as	2146	2035	2497	3841
kertynyt yli-/alijäämä €/as	132	1533	1133	287
omavaraisuusaste	49,7	61,4	54,6	40,9
suhteellinen velkaantuneisuus	47,7	42,5	53,1	74,4

Tunnusluvut konserni	2016	2017	2018	2019
vuosikate €/as	479	554	-9	-283
lainat €/as	2956	2788	3225	4886
kertynyt yli-/alijäämä €/as	317	419	3	-1499
omavaraisuusaste	41,4	42,2	36,6	24,1
suhteellinen velkaantuneisuus	43,4	42,3	47,4	60,4

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana sitä, että vuoden 2019 kunnan tilinpäätöksessä vuosikate on negatiivinen ja poistojen jälkeisen tilikauden tulos on 6,6 milj. euroa negatiivinen. Konsernitalteen tilikauden tulos on 11,7 milj. euroa negatiivinen. Konsernissa vesihuoltoyhtiön yhtiöittämisen ja pysyvien vastaavien myynti korkeammasta arvosta kuin tasearvosta vaikutus on eliminoitu.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Kunnan tunnusluku suhteellisen velkaantuneisuuden osalta on kasvanut 21,3 % tilikauden aikana. Alle 50 %:n suhteellista velkaantuneisuutta pidetään vielä hyvänä. Kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on 74,4 %. Kunnan velkojen maksuun kerralla tarvittaisiin huomattava osa kunnan tilikauden tulorahoituksesta.

Konsernin omavaraisuusasteen tavoitetasona pidetään 70 % eikä sen pitäisi laskea alle 50 %:n, koska sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Konsernin omavaraisuusaste on 24,1 %. Konsernissa on suuri velkarasite.

3. Toiminnan arviointi

Kuntastrategian painopistealueiden mukaan

3.1 Elinvoiman vahvistaminen

Elinvoiman vahvistamisen painopistealueella tavoitteena on asukasmäärän kasvu sekä työpaikkojen määrän lisääntyminen.

Tavoitteiden saavuttamiseksi on tehty mm. seuraavia toimenpiteitä:

- ### 3.2 Toimivat palvelut

Kuntalaisille on tarjolla monipuolista liikunta- ja harrastustoimintaa kunnan sekä järjestöjen järjestämänä. LIIKU-esitteestä tai kunnan verkkojen tapahtumakalenterista löytyy ajantasaiset tiedot toiminnasta. Lisäksi Mynämäen järjestökartta päivitettiin ja uudistettiin.

3.4 Tasapainoinen talous

Tasapainoisen talouden tavoitteet jäivät toteutumatta.

Vuoden 2019 talouden heikkenemiseen vaikuttivat mm. verotulojen väheneminen 0,274 M€ (1 %), valtionosuuksien tippuminen 0,284 M€ (1,9 %), Perusturvakuntayhtymä Akselin maksuosuuksien kasvu 0,596 M€ (3,2 %) ja erikoissairaanhoidon maksuosuuksien kasvu 0,676 M€ (6,6 %) vuodesta 2018 sekä toimitilojen sisäilmaongelmien aiheuttamat lisäkustannukset. Lisäksi kirjattiin terveyskeskusrakennuksen kertapoisto 1,1 M€.

Vuonna 2019 kunnan lainamäärä kasvoi 10 M€.

Kunnan veroprosentit ovat yli Varsinais-Suomen kuntien keskiarvon.

3.5 Konsernitavoitteet

Konsernitavoitteena oli, että kunnille tiedotetaan ja kuntien kanssa neuvotellaan hyvissä ajoin mahdollisista talouteen vaikuttavista muutoksista/toimenpiteistä. Kuntayhtymien osalta tavoitteena oli, että toiminta järjestetään suunnitelmien ja määrärahojen puitteissa. Tavoite ei toteutunut Perusturvakuntayhtymä Akselin osalta. Perusturvakuntayhtymän Akselin kulujen määrärahaylitys kunnan osalta oli 0,72 miljoonaa euroa.

Muiden konserniyhteisöjen osalta tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

3.6 Arviointikertomuksen 2018 käsittely

Kunnanvaltuusto on käsitellyt vuoden 2018 arviointikertomuksen 3.6.2019 § 36.

Kunnanhallituksen antaman lausunnon arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja huomioihin kunnanvaltuusto on käsitellyt 14.10.2019 § 56.

3. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että kunnan talouden liikkumavara on heikko ja se on heikentynyt viimeisten tilikausien aikana. Ilman vuonna 2017 kirjattua Mynämäen vesihuoltolaitoksen yhtiöittämisen myyntivoittoa ja muita satunnaisia tuloeria, taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämien kertymä olisi jo negatiivinen lähes 1,3 M€. Tilikauden 2019 alijäämäinen tulos -6,6 milj. euroa kasvattaisi negatiivisen kertymän lähes -7,9 milj. euroon.

Kriisikunnan tunnusmerkit eivät vielä täyty, mutta kuntalaissa on neljä tunnuslukua, joiden kaikkien täytyessä kahtena peräkkäisenä vuotena, kunta voi joutua arviointimenettelyyn.

Tunnusluvut lasketaan kunnan konsernitilinpäätöksen perusteella.

Lisäksi arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohti laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa. Mynämäen kunnan konsernitilinpäätöksen taseen alijäämä oli 1.499 euroa/asukas ja edellisenä vuonna ylijäämäinen 3 euroa/asukas.

Tarkastuslautakunta on erittäin huolissaan kunnan talouden negatiivisesta kehityksestä.

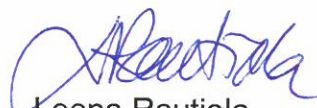
Kunnanhallitukselta ja lautakunnilta edellytetään täsmällisempiä vastauksia/käsittelyä arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin ja toimenpiteisiin.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2019 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Mynämäki 2.6.2020

Esko Lehtonen
puheenjohtaja

Leena Rautiola
jäsen

Mika Hurme
jäsen

Risto Kankare
jäsen